

تاریخ: ۹۸/۱۰/۱۹	باسمه تعالی	نام و نام خانوادگی:
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	اداره آموزش و پرورش ناحیه/شهرستان.....	شماره کلاس:
ساعت شروع: ۸ صبح	مؤسسه فرهنگی آموزشی امام حسین علیه السلام	پایه دهم انسانی
تعداد صفحه: ۳ صفحه	آزمون علوم و فنون ۱ نیمسال اول	

بهرم

تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴ نمره) جاهای خالی را پر کنید:	
۰/۲۵	۱- نخستین گام مؤثر در رویایی با متون است.
۰/۱۵	۲- کتاب « اوستا » در دوره به نگارش در آمد. مرکز فرهنگی سامانیان است.
۰/۲۵	۳- مدیحه سرایی از آغاز ادب فارسی به پیروی از شعر معمول گشت.
۰/۱۵	۴- ترجمه « کلیده و دمنه » و « هزار و یک شب » به زبان های و باقی مانده است. درستی و نادرستی هر عبارت را مشخص کنید.
۰/۲۵	۵- برای کشف لحن و آهنگ آن چه ضروری نیست نگاه کلی و خواندن بی گسست است. درست نادرست
۰/۲۵	۶- نخستین دولت اسلامی ایران بعد از براقادان ساسانیان « صفاریان » نام داشت. درست نادرست
۰/۲۵	۷- حماسه ملی ایران با فردوسی به اوج خود رسید. درست نادرست
۰/۲۵	۸- نثر دوره سامانی ساده و روان است و بیشتر به موضوع های حماسی ، ملی و تاریخی توجه دارد. درست نادرست
۰/۱۵	۹- چرا آثار ادبی پهلوی غالباً به کتابت در نیامده است ؟
۰/۱۵	۱۰- دو مورد از خصیصه های شعر در قرن ۴ و اوایل ۵ بنویسید.
۰/۱۵	۱۱- ابوعلی بلمعی کتاب تاریخ الرسل و الملوک را به چه زبانی ترجمه کرد ؟ اصل این کتاب به چه زبانی نوشته بود ؟
موسیقی شعر (۶ نمره)	
۰/۲۵	۱۲- کدام یک از ابیات زیر وزن و آهنگی شاد دارد و شادی و نشاط درونی شاعر را به خواننده منتقل می کند؟ الف) ما همه چشمیم و تو نور ای صنم چشم بد از روی تو دور ای صنم ب) نباشد همی نیک و بد پایدار همان به که نیکی بود یادگار
۰/۲۵	۱۳- تعداد هجاهای یک کلمه با تعداد مصوت های آن برابر است یا تعداد صامت های آن کلمه ؟

۰/۱۵	۱۴- راز هم وزنی مصراع های یک شعر در چیست ؟
۰/۱۵	۱۵- صامت ها و مصوت های کلمه «ایران» را مشخص نمایید.
۰/۲۵	۱۶- علامت هجاهای کدام بیت، چهار بار (- U -) است؟
	الف) تا رنج تحمل نکنی گنج نبینی تاشب نرود صبح پدیدار نباشد
	ب) گرجان عاشق دم زند آتش در این عالم زند وین عالم بی اصل را چون ذره ها برهم زند
۱	۱۷- هر یک از واژه های زیر را تقطیع هجایی کنید و علامت خاص هر هجا را بنویسید.
	الف) کبوتر ب) شنوایی
۳	۱۸- هر بیت را به هجاهای تشکیل دهنده آن تجزیه کنید؛ سپس علامت خاص هر هجا را بنویسید.
	نشاید که خوبان به صحرا روند همه کس شناسند و هر جا روند
	خلوتم چراغان کن ای چراغ روحانی ای ز چشمه نوشت چشم دل چراغانی
۰/۲۵	۱۹- حرف (ه) در کدام مورد مصوت نیست؟
	- کوزه - ناله - راه - موزه
	زیبایی شناسی (۶ نمره)
۰/۱۵	۲۰- چرا واژه های مشخص شده در عبارت زیر، نمی توانند نمونه مناسبی برای آرایه « واژه آرایی » باشند؟
	عشق شوری در نهاد ما نهاد.
۰/۲۵	۲۱- در بیت های زیر نمونه های واج آرایی را بیابید.
۱	الف) خواب نوشین بامداد رحیل باز دارد پیاده را زسبیل
	ب) سرارادت ما و آستان حضرت دوست که هرچه بر سر ما می رود ارادت اوست
	۲۲- در ابیات زیر آرایه تکرار (واژه آرایی) را بیابید.
	الف) زمانه قرعه نو می زند به نام شما خوشا شما که به جهان می رود به کام شما
۱/۵	ب) پای استدلالیان چوبین بود پای چوبین سخت بی تمکین بود
	ج) دل اگر خدانشاسی همه در رخ علی بین به علی شناختم من به خدا قسم خدا را

۲۳- سجع را در نمونه های زیر بیابید و « نوع » هر سجع را بنویسید.

۰/۷۵

الف) محبت را غایت نیست از بهر آن که محبوب را نهایت نیست.

۰/۷۵

ب) طالب علم عزیز است و طالب مال ذلیل.

۰/۷۵

پ) این دلق موسی است مرقع و آن ریش فرعون مرصع.

۰/۱۵

۲۴- نوع سجع دو واژه زیر را بنویسید و به جای واژه دوم (نام) واژه ای بگذارید که بالاترین ارزش موسیقایی را در میان سجع ها داشته باشد.

..... یاد
..... نام

نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)

۲۵- سروده زیر را بخوانید و از نظر قلمرو زبانی بررسی کنید (چهار مورد)

الا یا خیمگی خیمه فرو هل	که پیشاهنگ بیرون شد زمزل
تبیره زن بزد طبل نخستین	شتربانان همی بندنند محمل
نماز شام نزدیک است و امشب	مه و خورشید را بینم مقابل
ولیکن ماد دارد قصد بالا	فرو شد آفتاب از کوه بابل

۲۶- سروده زیر را بخوانید و با توجه به قلمرو ادبی « کنایه-تشبیه-تشخیص-مثل و مراعات نظیر » را شناسایی کنید.

خرده ای از مال دنیا در بساط هر که هست	جبهه وا کرده ای پیوسته چون گل بایدهش
هر که می خواهد که از سنجیده گفتاران شود	بر زبان بند گرانی از تأمل بایدهش
صبر بر جور فلک کن تا بر آبی رو سفید	دانه چون در آسیا افتد تحمل بایدهش

۲۷- متن زیر را بخوانید و دو ویژگی از ویژگی های فکری و ادبی آن را بنویسید.

۲

روزی شخصی پیش بهلول، بی ادبی نمود. بهلول او را ملامت کرد که چرا شرط ادب به جا نیازردی؟

او گفت: چه کنم؟ آب و گل مرا چنین سرشته اند.

گفت: آب و گل تو را نیکو سرشته اند، اما لگد کم خورده است!

((سربلند باشید))

تاریخ: ۹۸/۱۰/۱۹

باسمه تعالی

پاسخنامه علوم و فنون ۱

بارم

۰/۲۵	۱- خوانش دقیق متن																																																																											
۰/۱۵	۲- ساسانی / بخارا																																																																											
۰/۲۵	۳- عربی																																																																											
۰/۱۵	۴- عربی و فارسی																																																																											
۰/۲۵	۵- نادرست																																																																											
۰/۲۵	۶- نادرست																																																																											
۰/۲۵	۷- درست																																																																											
۰/۲۵	۸- درست																																																																											
۰/۱۵	۹- به سبب اهمیتی که سنت شفاهی در ایران پیش از اسلام داشته است.																																																																											
۰/۱۵	۱۰- ص ۴۳																																																																											
۰/۱۵	۱۱- فارسی / عربی																																																																											
۰/۱۵	۱۲- الف) ما همه چشمیم و تو نور ای صنم چشم بد از روی تو دور ای صنم																																																																											
۰/۲۵	۱۳- مصوت ها																																																																											
۰/۲۵	۱۴- تعداد و ترتیب هجاها در هر دو مصراع یکی است.																																																																											
۰/۱۵	۱۵- صامت ها ۱- ر- ن و مصوت ها ی- ا																																																																											
۰/۱۵	۱۶- ب) گرجان عاشق دم زند آتش در این عالم زند وین عالم بی اصل را چون ذره ها برهم زند																																																																											
۰/۱۵	۱۷- الف) کبوتر ک/ ابوتر U- ب) شنوایی ش/ ن/ وایی U- - -																																																																											
۰/۲۵	۱۸- هربیت را به هجاهای تشکیل دهنده آن تجزیه کنید؛ سپس علامت خاص هر هجا را بنویسید.																																																																											
۱																																																																												
۱/۵	<table border="1"> <tr> <td>ن</td> <td>شا</td> <td>ید</td> <td>ک</td> <td>خو</td> <td>بان</td> <td>ب</td> <td>صح</td> <td>را</td> <td>ر</td> <td>وند</td> </tr> <tr> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>ه</td> <td>م</td> <td>کس</td> <td>ش</td> <td>نا</td> <td>سن</td> <td>د</td> <td>هر</td> <td>جا</td> <td>ر</td> <td>وند</td> </tr> </table> <p>معشوقه به سامان شد تا باد چنین بادا کفرش همه ایمان شد تا باد چنین بادا</p> <table border="1"> <tr> <td>مع</td> <td>شو</td> <td>ق</td> <td>ب</td> <td>سا</td> <td>مان</td> <td>شد</td> <td>تا</td> <td>با</td> <td>د</td> <td>چ</td> <td>نین</td> <td>با</td> <td>دا</td> </tr> <tr> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>کف</td> <td>رش</td> <td>ه</td> <td>م</td> <td>ای</td> <td>مان</td> <td>شد</td> <td>تا</td> <td>با</td> <td>د</td> <td>چ</td> <td>نین</td> <td>با</td> <td>دا</td> </tr> </table>	ن	شا	ید	ک	خو	بان	ب	صح	را	ر	وند	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	ه	م	کس	ش	نا	سن	د	هر	جا	ر	وند	مع	شو	ق	ب	سا	مان	شد	تا	با	د	چ	نین	با	دا	-	-	U	U	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-	کف	رش	ه	م	ای	مان	شد	تا	با	د	چ	نین	با	دا
ن	شا	ید	ک	خو	بان	ب	صح	را	ر	وند																																																																		
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-																																																																		
ه	م	کس	ش	نا	سن	د	هر	جا	ر	وند																																																																		
مع	شو	ق	ب	سا	مان	شد	تا	با	د	چ	نین	با	دا																																																															
-	-	U	U	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-																																																															
کف	رش	ه	م	ای	مان	شد	تا	با	د	چ	نین	با	دا																																																															
۱/۵																																																																												

۰/۲۵	۱۹-راه
۰/۱۵	۲۰-چون جناس تام است
۰/۲۵	۲۱-الف) واج آرایبی (-)
۱	ب)س / (-) / انت
۱/۱۵	۲۲-الف) شما ب) پا / جوبین ج) خ
۰/۱۷۵	۲۳-الف) غایت / نهایت / مطرف
۰/۱۷۵	ب) عزیز / ذلیل / متوازن
۰/۱۷۵	پ) مرقع / مرصع / متوازی
۰/۱۵	۲۴- متوازن / جام
۱	۲۵-کهنه و مهجور بودن واژگان / استفاده از اصطلاحات علمی / سادگی زبان شعر / کوتاهی جمله ها / تفاوت تلفظ
۱	۲۶- « کنایه-تشبیه-تشخیص-مثل و مراعات نظیر» را شناسایی کنید. جبهه و کرده ای (کنایه) پیوسته چون گل بایدهش (تشبیه) بر زبان بند گرانی (کنایه) از تأمل بایدهش صبر بر جور فلک (تشخیص) کن تا برآیی رو سفید (کنایه) دانه چون در آسیا افتد تحمل بایدهش (مثل / مراعات)
۱	۲۷-ویژگی های فکری ۱- سرشت همه انسانها نیکو آفریده شده و تربیت موجب برتری انسانهاست ۲-تگرش تعلیمی و اندرزی دارد و..... ویژگی های ادبی ۱- تضاد/ مراعات نظیر/ مجاز/ مثل